

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Педагогічний факультет
Кафедра педагогіки дошкільної та початкової освіти

Дипломна робота
магістра

на тему: **«Особливості планування роботи школи
та наукова організація праці педагогічних працівників»**

Виконала:

студентка 2 курсу, групи ОПН-2м(з)
спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»

Жовтані Тетяна Іванівна

Керівник: к.п.н., доц. Мочан Т.М.

Рецензент: к.п.н., доц. Товканець О.С.

Мукачево – 2019 року

ЗМІСТ

ВСТУП		5
РОЗДІЛ 1	ПЛАНУВАННЯ РОБОТИ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ЯК ПРОБЛЕМА ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ	8
1.1	Планування роботи закладу як одна з функцій управління	8
1.2	Організація науково-методичної роботи в школі	22
РОЗДІЛ 2	АНАЛІЗ СИСТЕМИ ПЛАНУВАННЯ РОБОТИ ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ ОСВІТИ	39
2.1	Управління процесом планування діяльності закладу загальної середньої освіти	39
2.2	Аналіз навчально-виховної діяльності Ужгородської ЗОШ І-ІІІ ст. №6 ім. В.С. Гренджі-Донського у 2018-2019 н. р	49
ВИСНОВКИ		67
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ		71
ДОДАТКИ		78

ВСТУП

Сучасний етап реформування української освіти вимагає створення на всіх рівнях принципово нових ефективних систем управління. Проблема розроблення ефективних програм розвитку навчальних закладів є однією з найбільш актуальних проблем теорії і практики управління.

Планування діяльності шкільної організації – це різнобічне узагальнене уявлення про головні пріоритети розвитку. Планування дає можливість колективу закладу вийти на більш високий рівень організації навчально-виховного процесу, обґрунтувати хід безперервного розвитку.

Підходи до планування діяльності закладу загальної середньої освіти ґрунтовно розглядалися у роботах Є. Березняка, Н. Василенко, Ю. Васильєва, О. Зайченко, Т. Макарової, О. Мармази, О. Пастовенського, О. Томашевського, М. Портнова, Т. Рабченюк, П. Третьякова та ін.

Однак необхідно зауважити, що значна кількість авторів розглядає лише окремі аспекти планування роботи закладу загальної середньої освіти. Комплексно питання планування роботи закладу освіти розглядалися Є. Березняком, Т. Десятовим, О. Зайченко, В. Луначком, В. Тереховим, М. Турашем, М. Гадецьким, О. Сидоренком та ін.

У науковій літературі в центрі уваги багатьох дослідників є планування та організація науково-методичної роботи, яка розглядається як: форма вивчення й впровадження досягнень педагогічної науки і передового педагогічного досвіду (Т.Бесіда, В.Бондар, М.Красовицький, О. Патрушева, О.Ярошенко); компонент організаційної структури управління освітнім процесом і його контролю (Ю. Гільбух, М.Дробноход, Ю. Конаржевський, Є.Мехацька, О. Моїсєєв, М. Плахова, М.Поташник, І. Раченко, Т.Шамова); спеціально організована наукова діяльність педагогічного колективу (Н.Волкова); цілісна педагогічна система взаємопов'язаних дій і заходів, що зумовлюють підвищення професійно-педагогічної майстерності вчителів і досягнення оптимальних результатів навчально-виховного процесу (О.Сидоренко).

Сучасні школи мають справу із цілою низкою проблем, зумовлених не лише швидкими, а й прискореними трансформаційними змінами, які відбуваються в усіх аспектах суспільного життя. Тому традиційне планування вже є недостатнім у сучасному світі. Цікаво, що кожна школа, як і кожна громада, має своє власне бачення майбутнього. Стратегічне планування може стати ефективним засобом у визначенні ресурсів та пріоритетів розвитку, критеріїв успіху, що в цілому допоможе усім нам досягти процвітаючого майбутнього.

Важливість проблеми оновлення систем внутрішнього шкільного управління безпосередньо пов'язана з реаліями життя, серед яких головними є: необхідність закладу освіти швидко пристосовуватись до зовнішніх змін і виживати; забезпечення оптимального функціонування навчального закладу; постійний пошук резервів оновлення та ідей розвитку. Аби розв'язати ці та багато інших питань, управління повинно бути якісним.

Актуальність і важливість окресленого кола питань і зумовили вибір теми дипломного дослідження **«Особливості планування роботи школи та наукова організація праці педагогічних працівників»**.

Мета дипломної роботи: полягає в теоретичному дослідженні та аналізі процесу планування роботи школи й наукової організації роботи педагогічних працівників.

Відповідно до мети визначено такі **завдання дослідження:**

1. На підставі аналізу сучасного стану проблеми в науковій літературі з'ясувати особливості планування роботи навчального закладу.
2. Дослідити специфіку організації науково-методичної роботи в педагогічних працівників.
3. Проаналізувати стан виконання плану роботи закладу загальної освіти на прикладі конкретної школи.

Об'єкт дослідження – управління плануванням роботи школи.

Предмет дослідження – процес управління планування роботи закладу загальної середньої освіти та наукова організація роботи вчителів.

Методи дослідження:

теоретичні: аналіз наукових джерел, нормативних документів з метою теоретичного обґрунтування особливостей планування роботи закладу загальної середньої освіти;

емпіричні: бесіда, спостереження, вивчення та узагальнення досвіду роботи адміністрації, вчителів закладу загальної середньої освіти, що сприяло з'ясуванню механізму управління процесу виконання плану роботи закладу загальної освіти.

Практична значимість дослідження. У роботі узагальнено теоретичні підходи та обґрунтовані практичні рекомендації, які можуть стати основою для подальших наукових досліджень та дискусій в напрямку планування роботи закладу освіти. Результати дослідження можуть бути використані при подальшому плануванні роботи Ужгородської ЗОШ І-ІІІ ст. №6 ім. В.С. Гренджі-Донського Ужгородської міської ради.

База практики: Ужгородська ЗОШ І-ІІІ ст. №6 ім. В.С. Гренджі-Донського.

Результати дослідження апробовано під час ІІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки і освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів» (м. Мукачево, травень 2019 р.).

Публікації. За результатами дослідження опубліковано тези доповідей на тему «Науково-методична робота як чинник професійного становлення педагога» у збірнику тез доповідей ІІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки і освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів» (м. Мукачево, травень 2019 р.).

Структура роботи. Дипломна робота із вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел (62 найменування), додатків. Загальний обсяг дипломної роботи 70 сторінки, з них основного тексту – 89 сторінок.

ВИСНОВКИ

Результати дослідження дозволили зробити такі узагальнення і висновки.

1. У процесі дослідження була вивчена і виявлена ступінь розробленості питання управління плануванням роботи закладів освіти та наукові підходи до організації діяльності вчителів. Зазначена проблема є актуальною у педагогічній теорії і практиці, адже обумовлена інтенсивним процесом утвердження нових наукових тенденцій управління закладами загальної середньої освіти (ЗЗСО) та необхідністю адекватної наукової і правової реакції керівника-менеджера на вимоги соціуму до управління освітою. Освіта є визначальним фактором в розвитку держави. Управління в сфері освіти – специфічна складова соціального управління, на теоретичних засадах якого активно досліджуються проблеми керівництва навчальними закладами. Невід’ємною частиною управління є процес його здійснення, що складається із послідовних етапів, які прийнято називати універсальним управлінським циклом (розробка і прийняття рішення, моделювання, організація, регулювання, контроль, корекція та ін.). Головною метою управління є забезпечення стабільного функціонування та розвитку навчального закладу.

У зв’язку із вимогами сучасності, створенням різнотипних навчальних закладів, особливої актуальності набуває планування діяльності закладами загальної середньої освіти. В свою чергу планування є важливою функцією управління, що стає професійною діяльністю, а зміст її виходить за межі педагогіки. Професіоналізм сучасного керівника школи визначається знаннями та уміннями, які дозволяють забезпечувати ефективне управління закладом загальної середньої освіти засобами планування його діяльності.

У сучасній управлінській науці виокремлюють декілька загальних функцій управління. За словами М. Файоля, «управляти означає передбачати і планувати, організовувати, розпоряджатися, координувати і контролювати» Аналіз та узагальнення результатів сучасних досліджень показує їхню спрямованість на розкриття системи управління навчальними закладами у

цілому або окремих напрямків їхньої діяльності (навчання, виховання, методична робота тощо), а також на вивчення сутності функцій (планування, організація, контроль, інноваційна діяльність тощо). Базуючись на теоріях управління та положеннях педагогічного і наукового менеджменту, вітчизняні дослідники останніх десятиріч досить докладно вивчили загальні механізми планування роботи навчальних закладів освіти, що дістало відображення у відповідних працях В. Андрущенка, О. Величка, В. Грубінко, О. Долженка, К. Корсака, В. Кременя, В. Маслова тощо.

Комплексно питання організації планування роботи закладом загальної середньої освіти розглядалися Є. Березняком, Т. Десятовим, О. Коберником, Б. Тевліним, Н. Чепурною, В. Масловим., О. Зайченко, М. Турашем, М.Гадецьким та іншими.

Управління розвитком школи визначають – як частину управлінської діяльності, в якій за допомогою планування, організації, керівництва і контролю забезпечується цілеспрямованість і організованість діяльності колективу школи щодо нарощування її освітнього потенціалу, підвищення рівня його використання і, як наслідок, отримання якісно нових результатів освіти.

2. Проблемі організації науково-методичної роботи школи приділяється багато уваги в наукових дослідженнях і в минулі роки, і в наші дні. Проте у більшості випадків не враховуються тенденції сьогодення: зміна мотивів діяльності педагогічних працівників, оновлення нормативної бази здійснення методичної роботи (зокрема в процесі атестації педагогічних працівників), упровадження особистісно зорієнтованого підходу до освіти й управління, підвищення ролі самоосвітньої діяльності педагогів, орієнтація діяльності освітніх установ на кінцевий результат, що використовуються для підвищення якості освіти учнів. Тому актуальною є проблема оновлення системи науково-методичної роботи школи, управління нею, зокрема її організація.

Аналіз основних досліджень проблеми дозволяє визначити організацію науково-методичної роботи в школі як систему управлінських впливів на рівень

професійної компетентності педагогів, результатом підвищення якого є якість освіти учнів. У менеджменті під організацією як функцією управління розуміють створення (побудову) структури, необхідної для досягнення цілей діяльності. З цієї точки зору важливими елементами оновлення організації науково-методичної роботи в школі є: оновлення нормативного забезпечення методичної роботи школи, відмова від застарілих форм організації методичної роботи, створення (за необхідності) нових структурних підрозділів; переорієнтація системоутворюючих елементів з роботи над єдиною методичною темою (проблемою) на самоосвітню діяльність педагогів; підвищення ролі якості освіти учнів як основного критерію ефективності науково-методичної роботи; оновлення цілей і змісту діяльності педагогічної ради, науково-методичних рад, творчих груп, атестаційних комісій, інших структурних елементів системи методичної роботи школи; організація науково-дослідницької роботи педагогів як сучасного важливого напрямку методичної діяльності; оновлення інформаційного забезпечення науково-методичної роботи з урахуванням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

3. Проведений аналіз навчально-виховної роботи Ужгородської ЗОШ І-ІІІ ст. №6 ім. В.С. Гренджі-Донського дозволив зробити наступні висновки.

Адміністрація школи пріоритетним вважає поширення якісно нових підходів до організації навчально-виховного процесу та підвищення ефективності управління навчальним закладом. Особливістю організації навчально-виховного процесу у школі є орієнтація на досягнення всіма учнями обов'язкового рівня знань навчальних дисциплін відповідно до державних вимог та стандартів, створення умов для навчання на більш високому рівні тим учням, які мають здібності, зацікавленість певними предметами.

Процес організації роботи школи добре продуманий, творчий, дієва і результативна науково-методична робота є одним із важливіших аспектів управління педагогічним процесом, в основі якого – вдосконалення навчально-виховного процесу, поліпшення його методичного забезпечення, впровадження концепції навчання та виховання у національній системі освіти, проведення

експериментальної роботи з актуальних проблем шкільної освіти, реалізація комплексних програм тощо.

Поряд з позитивними напрацюваннями, які є в плануванні та організації роботі школи, прослідковуються і проблеми, над якими потрібно працювати. До них відносяться такі недоліки, як: недостатній рівень виявлення та впровадження передового педагогічного досвіду; недостатній рівень навичок самоаналізу вчителів та самоконтролю учнів; недостатній рівень забезпечення освітнього процесу необхідною науково-педагогічною та методичною літературою; недостатня робота вчителів-предметників по роботі з обдарованими дітьми; недостатній рівень використання сучасних електронних навчальних матеріалів.

Тому плануючи роботу на наступний 2019–2020 навчальний рік актуально спрямувати її на вирішення таких завдань: розширення і поглиблення роботи з обдарованими дітьми; пошук шляхів підвищення якості навчальних досягнень учнів з базових предметів; удосконалення психолого-педагогічної освіти вчителів; стимулювання педагогів до оволодіння сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями; залучення вчителів до якісної діяльності та функціонування шкільного веб-сайту; сприяння поширенню педагогічного досвіду вчителів школи у фахових виданнях; систематично працювати над підвищенням рівня науково-методичної роботи в школі.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>